

Turinys

1.1 Pasaulinis karas nepasikartos?	1	3.1 Pasaulis ant naujo karo slenksčio	29
1.2 „Pasaulį naują pastatysim“	3	3.2 J. Stalinas ir A. Hitleris dalijasi Europą.....	31
1.3 Pasaulinė ekonomikos krizė.....	5	3.3 Neišvengiama agresorių dvikova.....	33
1.4 Tarp demokratijos ir diktatūros	7	3.4 Antrojo pasaulinio karo pabaiga	35
1.5 Fašistinė Italija.....	9	3.5 Karo padariniai ir nusikaltimai.....	37
1.6 Totalitarinis J. Stalino valdymas SSRS	10	4.1 Nepriklausomybės netekimo išvakarės	39
1.7 Trečiasis reichas	12	4.2 SSRS okupuoja Lietuvą.....	41
1.8 Gyvenimas tarpukariu: mokslas, menas, žmogus	14	4.3 Gyvenimas po Stalino saule.....	43
2.1 Nepriklausomybės kovos su Sovietų Rusija ir bermontininkais.....	15	4.4 1941 metų Birželio sukilimas.....	44
2.2 Lietuvos ir Lenkijos konfliktas.....	17	4.5 Lietuva nacistinės Vokietijos okupacijos metais	45
2.3 Steigiamasis seimas.....	19	4.6 Lietuvos žydų tragedija	47
2.4 Klaipėdos krašto prijungimas	21	1. Ar išmokai?	49
2.5 Nuo Seimų iki Smetonos Lietuvos	23	2. Chronologija.....	51
2.6 Nepriklausomos Lietuvos visuomenė	25	3. Žemėlapių nagrinėjimas	52
2.7 Nepriklausomos Lietuvos ūkio ir kultūros laimėjimai.....	26	4. Vaizdinių šaltinių nagrinėjimas	53
2.8 Kasdienis gyvenimas nepriklausomoje Lietuvoje.....	27	5. Rašytinių šaltinių nagrinėjimas	55
2.9 Baltijos šalys.....	28		

– temos puslapis vadovėlyje

LAIKAS. Istorijos užduočių sąsiuvinis 10 klasei. I dalis

Darbui su 2016 m. atnaujintu
istorijos vadovėliu LAIKAS 10

ISBN 978-9955-26-563-4

© I. Kapleris, A. Meištas, K. Mickevičius
© Leidykla BRIEDIS, 2016 m.
Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius
e. knygynas: www.briedis.lt, info@briedis.lt,

Spausdino AB „Spauda“
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius
www.spauda.com, info@spauda.com

Spausdinti panaudotas
chloru ir jo junginiais
nebalintais popierius

Iliustracijų šaltiniai

AKG, 39 p.; David King Collection, 11 p.; Garvens O., 13 p.; <http://commons.wikimedia.org>, 5–6, 14, 52–53 p.; <http://lancefuhrer.com>, 6 p.; <http://www.archyvai.lt>, 48 p.; <http://www.autc.lt>, 27 p.; <http://www.yadvashem.org>, 48 p.; <http://www.thetimes.co.uk>, 38 p.; <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/>, 9 p.; <https://www.pinterest.com>, 8 p.; Imperial War Museum, London, 34 p.; Lietuvos Ypattingasis archyvas, 42 p.; Lietuvos nacionalinis muziejus, 19, 43 p.; M. K. Čiurlionio dailės muziejus, 19 p.; Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, 21 p.; Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka, 46 p.; Olimpia-Publifoto, 3 p.; Punch, 1, 34, 54 p.; Stalüter H., 12 p.; Šiaulių „Aušros“ muziejus, 19, 52 p.; V. Staniulio knygynas, 18 p.; Vytauto Didžiojo karo muziejus, 16 p.

Leidėjai stengėsi susisiekti su iliustracijų autorių teisių savininkais, bet ne visada sėkmingai. Jei iliustracijų savininkai pareikštų savo teises, esame pasirengę įvykdyti visus pagrįstus reikalavimus.

1 Sovietinė Lietuvos okupacija. Atlik užduotis.

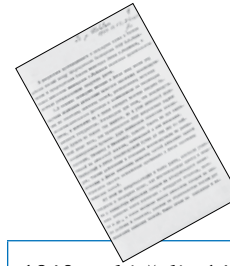
1939 m. rugpjūčio 23 d.

1939 m. rugsėjo 28 d.

1939 m. spalio 10 d.

1940 m. birželio 14 d.

1940 m. rugpjūčio 8 d.

1940 m. liepos 14, 21 d.

1940 m. birželio 17 d.

1940 m. birželio 15 d.

1. Laiptai į nepriklausomybės praradimą. Įrašyk reikiamus įvykius.

2. Pateik išvadų apie Lietuvos sovietinės okupacijos ir aneksijos rengimo bei vykdymo procesą.

Iš krašto apsaugos ministro K. Musteikio atsiminimų

Aš paprasčiau žodžio. Pakartojęs savo anksčiau pareikštąją nuomonę, kad ultimatumą reikia atmesti ir gintis, paprašiau Prezidentą, kad jis leistų pasisakyti naujam Ministrui pirmininkui. Raštikis atsakė: „Krašte yra įgulos. Gintis būtų neįmanoma. Reikia visus reikalavimus priimti ir nesipriešinti“. Bizauskas vėl pradėjo karščiuotis ir raginti greičiau ultimatumą priimti, nutraukti tardymo komisijos darbus, tai ir rusai padarys mums nuolaidų ir sušvelnins savo reikalavimus. Jokantas kalbėjo labai trumpai. Jis sakė: „Jeigu taip, tai paimkim ir pasipriešinkim“. Vitkauskas, padilinęs sėdimąją kėdę, sakė, kad jis pritaręs Raštikio nuomonei, jog gynimasis būtų neįmanomas, kai krašte yra įgulos. Taigi mintis dėl pasipriešinimo buvo palaidota. Tada aš pasiūliau nors protestą pareikšti.

Prezidentas: „Būtinai“. Raštikis: „Tas nieko nepadės. Nereikia rusų erzinti jokiais protestais. Mums reikės su jais dirbti, todėl reikia rodyti daugiau nuoširdumo“. Taip birželio 15 d., 7 val. ryto, buvo baigtas paskutinis Nepriklausomos Lietuvos Ministrų Tarybos posėdis.

K. Musteikis, Prisiminimų fragmentai, Vilnius, Mintis, 1989, p. 56–57.

3. Remkis žiniomis ir paaškindink, dėl kokių išorinių ir vidinių aplinkybių pasirengimo Lietuvos sovietinei okupacijai procesas užtruko.

4. Įvertink Lietuvos valdžios elgesį paskutiniame vyriausybės posėdyje.

2 Sovietinė Lietuvos aneksija. Atlik užduotis.

Komunistų mitingas, skirtas Liaudies vyriausybei paremti. Kaunas, P. Vileišio aikštė. 1940 m. birželis.

Vokiečių karikatūra.

Komunistų agitacinis plakatas, skirtas rinkimams į Liaudies seimą.

D 1940 m. liepos 21 d. „liaudies seimo“ deklaracija

Negailestingai eksploatatorių prislėgta, apiplėšta ir išprievartauta, pasmerkta skursti ir išnykti Lietuvos liaudis įsteigė naują valstybės santvarką, kurioje visateisis šeiminkas yra pati liaudis. Šioji santvarka – tarybinė santvarka. Dabar liaudis, galingosios Raudonosios Armijos padedama, nuvertė smetoniškųjų pavergėjų jungą ir įsteigė savo valstybėje Tarybų valdžią.

Lietuvos liaudis žino, kad Tarybų Sąjunga visą laiką vykdė jai draugiškiausią politiką. Jei Lietuva nebuvo ponų Lenkijos pagrobta, jei Lietuvai grąžinta jos senoji sostinė Vilnius, jei Lietuva išliko nuošaliai nuo siaučiančio karo gaisro ... visa yra tik Tarybų Sąjungos dėka. Lietuvos liaudies seimas yra įsitikinęs, kad tik įstojimas į Tarybų Socialistinių Respublikų sąjungą užtikrins tikrą valstybės suverenumą, tikrą pramonės ir žemės ūkio pakilimą, tikrą tautinės kultūros pražydimą, visišką medžiaginių ir dvasinių liaudies jėgų išsivystymą.

Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje 1940–1941 metais, Vilnius, 1965, p. 116–119.

4. Pateik faktų, įrodančių, jog B rinkimai buvo apgaulė.

.....

.....

5. Kokius Liaudies seimo ketinimus atskleidžia D šaltinis? Nurodyk melagingus jame pateikiamus faktus.

.....

.....

6. Ką apie Baltijos šalis norėjo pasakyti C karikatūros autorius? Patvirtink arba paneik teiginį, jog „į SSRS Baltijos šalis įstojo savo noru“.

.....

.....

.....

1. Išžiūrėk į A nuotrauką. Ką tokiais renginiais ir nuotrauka siekė parodyti sovietų propaganda?

.....

.....

2. Apibūdink to meto Lietuvos visuomenės reakciją į okupaciją. Kaip sovietams pavyko ją suklaidinti?

.....

.....

.....

3. Kuriems rinkimams skirtas B plakatas? Kokiems visuomenės sluoksniams pritraukti jis skirtas?

.....

.....

.....